

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ ВАРТОСТІ

Фендик В.М.

На основі досліджень наукових джерел здійснюється теоретичний аналіз наявних систем економічного оцінювання стану забезпечень зобов'язань суб'єкта господарювання, обґрунтовується складність визначення достовірного обсягу забезпечень зобов'язань у зв'язку із суттєвою та динамічною зміною питомої ваги факторів впливу на господарську діяльність суб'єктів економічних відносин.

Результати дослідження охоплюють всю систему економічного аналізу показників господарської діяльності суб'єктів господарювання у сфері забезпечення зобов'язань. Автор пропонує розробити нову додаткову систему організаційно-економічних заходів та системи відповідальності за вчасність і повноту розрахунків за зобов'язаннями з метою уникнення подібних економічних криз у майбутньому.

Ключові слова: забезпечення зобов'язань, ділова активність, економічна активність, величина впливу факторів, формульна модель, державний контроль.

“Нет необходимости в том, чтобы все простодушно верили, что условный базис оценки действительно надолго сохранит свою силу.” Джон Мейнард Кейнс

ВСТУП

Еволюція суспільних відносин з його поглибленням і різного роду структуризацією є причиною зміни форм та методів контролю за діяльністю суб'єктів господарювання компетентними державними органами. Динаміка господарських відносин є причиною розвитку правового поля та належної зміни господарської компетенції. Цей процес постійний, і він не залежить від обраного напрямку розвитку держави та економічної системи, яку вона для себе обрала залежно від поставленої мети діяльності.

Проблемою забезпечення зобов'язання займалися багато вчених, зокрема Ф.Ф.Бутинець, Л.Г.Ловінська, Х.Й.Фольмут, О.В.Соловйова та інші, але ними не описані конкретні підходи та методи системного аналізу щодо застосування забезпечення виконання зобов'язання суб'єктами господарських відносин, які мають місце в сучасному практичному застосуванні діяльності суб'єктів господарювань різних форм власності та вкладень капіталу. Зокрема в статті використані методи системного аналізу, узагальнення та синтезу, математичного моделювання, економічного прогнозування.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У різних країнах при різному стані економіки різні механізми функціонування державного регулювання економіки та моделі його здійснення. Вибір моделей та відповідних механізмів залежить від рівня суспільної потреби, наявних ресурсів

(географічного положення) та можливих комбінацій цих факторів у кожному окремому випадку. Держава виступає як учасник суспільних відносин і як представник інтересів всіх верств (класів) того суспільства, формою організації якого вона є. Здійснення господарської діяльності було і буде пов'язане з ризиком різного роду незалежно від суспільної формації. Для ефективного функціонування і максимально ефективного захисту та реалізації своїх економічних прав та інтересів суб'єктам господарювання надана відповідна господарська компетенція.

У процесі здійснення господарської діяльності між суб'єктами виникають різні зобов'язання, які необхідно виконувати. В умовах загально глобалізаційних економічних перетворень в подальшому своє місце займе саме державний контроль за забезпеченнями зобов'язань суб'єктів господарських відносин. Тільки ефективний державний контроль за забезпеченнями зобов'язань суб'єктів господарських відносин забезпечить побудову якісної оптимальної моделі економічного розвитку та її захист від зовнішніх загроз. Ефективний державний контроль можливий за наявності чіткої структури державних контролюючих органів з визначеною компетенцією та встановленою відповідальністю посадових осіб даних органів і самих суб'єктів господарських зобов'язань у разі наявності фактів порушення ними нормативно-правових актів.

Для якісного та ефективного державного контролю за забезпеченнями зобов'язань суб'єктами господарювання у структурі Міністерства фінансів України потрібно створити державний орган –

Фендик Володимир Михайлович, аспірант Київського національного економічного університету імені В. Гетьмана, тел.0955973072, E-mail:vladimir_www_77@rambler.ru

комітет економічного моніторингу фінансового стану суб'єктів господарських відносин. До цього державного комітету Міністерство статистики подає свої звітні дані, у разі потреби повідомляє про необхідність проведення перевірки суб'єктів господарських зобов'язань. Місцевий орган комітету направляє компетентних перевіряючих і відповідно до виявлених і встановлених фактів приймають відповідні компетентні рішення, винних у встановленому порядку притягатимуть до відповідальності.

Питома вага державного регулювання економіки у різних країнах різна, але вона поступово збільшується. Основні цілі та завдання діяльності держави знаходять своє відображення в обраних стратегіях розвитку та нормативно-правових актах державних компетентних органів. Однозначного погляду на місце та роль держави в її економічному розвитку не було і не буде. Це обумовлено різною природою суб'єктного складу учасників суспільних відносин на всіх рівнях, їх господарською компетенцією (включають в себе господарські права та обов'язки), різною природою цілей їх діяльності. Держава – це зовнішній прояв особливої форми організації суспільства. Вона має у своєму розпорядженні державний апарат для регулювання суспільних відносин. При цьому вона виступає у ринкових відносинах як суб'єкт господарювання, здійснюючи виробництво суспільно важливих суспільних благ, надання послуг у сферах і напрямках, які є економічно непривабливі для інших суб'єктів господарювання (по причині неможливості самоокупності здійснення даних видів діяльності). В таких суперечливих умовах здійснюється кругообіг ресурсів конкретної держави відповідно до створеної економічної системи і економічної моделі, повну реалізацію якої керівництво держави вважає ідеальним засобом здійснення її завдань та функцій. Ідеальний варіант економічного розвитку полягає в тому, що при будь-яких змінах ринку максимально оперативно досягається стан економічної рівноваги з паралельним збалансуванням всіх макроекономічних показників. Держава має працювати над тим, щоб зберегти ресурси економіки, ресурс діяльності, ресурси життя.

Хибна побудова доказів – це помилка, яка впливає із припущення, ніби те, що правильно для частини, правильне також і для цілого [1, с.24.]

Для ефективного функціонування економіки потрібна гарна ресурсна база, технологія виробництва, облік і контроль в процесі розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту. Для успішного функціонування економіки є необхідним вчасне і в достатніх обсягах залучення фінансових ресурсів. Це можливо лише при наявності ефективної системи обліку та усестороннього контролю за використанням отриманих коштів. Особливо важливого значення набуває факт наявності в системі державних органів саме органу, який би контролював і здійснював моніторинг кількісних та якісних характеристик стану забезпечень зобов'язань

суб'єктів господарювання як договірних так і деліктних. Такий державний орган в системі державних органів України є відсутнім. Створення і функціонування такого органу (дасть можливість) сприятиме уточненню статистичних даних, покращить системний підрахунок макроекономічних показників, сприятиме зростанню інтенсивності внутрішніх та зовнішніх інвестиційних потоків, мінімізує можливість фінансових зловживань у сфері кредитування та інвестування. Завдяки впровадженню новітніх інформаційних систем мінімізується штат та оптимізується структура такого державного органу.

Державне регулювання економіки - складний і комплексний механізм, на який покладено цілий ряд завдань відповідно до основоположних функцій держави, державних програм економічного розвитку галузей господарства окремих регіонів та держави в цілому. Важливими напрямками державного регулювання згідно сучасних шкіл економічної теорії є повна зайнятість населення, ціни на вироблені в країні та імпортовані матеріальні блага і їх загальнодоступність.

Для виконання своїх функцій і завдань держава повинна забезпечити стабільні фінансові надходження у процесі розподілу та перерозподілу суспільного продукту. Це завдання досягається шляхом прямих та непрямих податків та діючої системи зборів. При цьому в сучасних економічних умовах необхідно відійти від діючої системи оцінювання ефективності діяльності державних органів, загальна схема якої зводиться до того, що за результатами року орган повинен тільки йому відомим способом покрити щорічні витрати на його утримання, і ідеальний варіант – перевищити надходження до державного бюджету на такі витрати. Стабільна економіка і діюча (ефективна) економічна модель тільки тоді, коли паралельно із стабільним надходженням до державного бюджету досягається паралельно зростання реального попиту на вироблену продукцію, що виражається у кількості одиниць спожитої продукції по (номенклатурі) асортиментній структурі споживання і відповідним зростанням пропозиції продукції. На думку автора для досягнення такого стану економіки необхідно змінити пріоритет у структурі повної зайнятості населення.

У зв'язку із обмеженням основних економічних ресурсів світових економічних систем, зміною їх якісних та кількісних характеристик, загально географічними змінами необхідно переходити на альтернативні джерела енергії з паралельним впровадженням ресурсозберігаючих технологій. Такий напрям розвитку обов'язково приведе до скорочення робочих місць, у зв'язку із чим вивільненим від роботи безробітним необхідно надати можливість організувати власні справи із максимальним державним сприянням.

Також необхідно створити умови для того, щоб людина могла забезпечити себе харчовими продуктами або шляхом власної сільськогосподарської діяльності, або вільно придбати їх на ринку. Для обслуговування новітніх засобів виробництва в процесі їх діяльності і їх

ремонту, обслуговування технологій, використовуючи альтернативні джерела, потрібні спеціалісти специфічних профілів професійної, в тому числі комплексної підготовки. У зв'язку із цим є необхідним оновити ресурсну базу наукових закладів, удосконалити систему освіти, поглибити універсалізацію і спеціалізацію професійної підготовки спеціалістів всіх профілів, та забезпечити оперативність системи кадрової підготовки всіх напрямків і галузей та їх ефективну діяльність. Для цього потрібно зробити так, щоб по закінченню процесу навчання особа могла відразу знайти застосування своїх набутих знань та професійної здатності стати до роботи (відповідно до отриманої в комплексі професійної кваліфікації). Найпростіший спосіб цього досягти – максимально прискорити процес навчання за заданими параметрами. Це надасть економію коштів на навчання, перепідготовку, оплату по безробіттю, вихідної допомоги та у забезпеченні роботою молодих кадрів, і у свою чергу приток коштів у пенсійний та інші соціальні фонди.

Стосовно іншої складової зайнятості в секторі приватного підприємництва і різноманітних форм організацій підприємництва важливу роль відіграватиме не тільки трудовий ресурс, а й забезпечення його самоіснування на ринку. Спрогнозувати, прорахувати таку модель можна тільки умовно. Отож, за Джон Мейнард Кейнсом, така модель не на довго зберігатиме свою силу, тобто не зможе мати її умовність стабільний прогноз чи розрахунок. Тому потрібний інший метод математичного моделювання всіх факторів впливу та прогнозу.

Люба форма діяльності потребує різних обсягів фінансових коштів для успішного і тривалого функціонування та їх забезпечення. Система державних органів та фінансової звітності за загальною думкою подає необхідну інформацію стосовно основних фактів економічного життя суб'єкта господарської діяльності. Але для повної картини необхідно мати відомості про характер та склад зобов'язань суб'єкта господарювання, їх забезпечення, непередбачених та позадогвірних зобов'язань, причини їх виникнення. Наявний фінансовий ресурс (кредити, позики, інвестиції, державні облігації тощо) потребує свого повного забезпечення з боку суб'єктів в яких він перебуває та яким передається. За цим процесом в сьогоденній економічній ситуації потрібний належний державний контроль.

Від виду забезпечення зобов'язань, від його економічної, юридичної і фізичної природи залежать характер та сукупність факторів впливу на нього. Обсяг забезпечення має бути більшим за сумарний вираз впливу факторів на величину забезпечення. Максимально можливий обсяг наданого забезпечення має бути рівний максимальній величині активів, які не задіяні у процесі здійснення господарської діяльності та її обслуговуванні конкретним суб'єктом господарської діяльності, що надає забезпечення, - але належить йому на основі права власності. Якщо

величину забезпечення позначити через A , тоді: $A_n = A_1 + (n - 1) D$, де A_n - величина забезпечення (конкретного періоду), A_1 — забезпечення зобов'язання першого року (місяця), n - період (місяці або роки), D - сумарний вираз впливу факторів на вартісний показник величини забезпечення. У такому випадку, A_1 - величина забезпечення першого року або місяця - стала величина. Величина забезпечення конкретного періоду буде залежати від впливу факторів періоду і обсягу початкового забезпечення. Період забезпечення n завжди можна встановити. Залишається формульно задати спосіб обрахунку величини впливу факторів. При цьому, оскільки величина впливу факторів D функціонально залежить від заздалегідь не обумовленої кількості незалежних, але взаємопов'язаних факторів, умовно позначимо їх $d_1 \dots d_i$. Ця величина додатково є ще і змінною величиною і можна її записати як $D = f(d_1 \dots d_i)$, де f є функціональна залежність величини D від факторів впливу $(d_1 \dots d_i)$. Заздалегідь не обумовлена кількість незалежних факторів впливу $d_1 \dots d_i$ є взаємопов'язаними, тому що у своїй сукупності, або окремо при незмінних інших факторів даної групи впливають на величину D . У зв'язку із вище наведеним сукупність усіх числових значень, які можуть приймати аргументи $d_1 \dots d_i$ і при яких функція $D = f(d_1 \dots d_i)$ приймає певні дійсні значення - називають область її визначення.

Загальноекономічний стан суспільства взагалі впливає на прояв факторів впливу на забезпечення зобов'язань, а жива економіка, з якою має справу бухгалтер, передбачає неконтрольований та хаотичний вплив факторів на економіку. То ні за допомогою задач лінійного програмування, ні за допомогою задач нелінійного програмування модель формульну забезпечення зобов'язань задати неможливо. Обсяг зміни забезпечення залежатиме від встановленого по наявному факту вартісного прояву заміни факторів D . Тому співвідношення приросту D до приросту аргументу $(d_1 \dots d_i)$ знаходять через частинну похідну першого порядку, при цьому обчислення можуть здійснюватися тільки за припущення, що змінилась тільки одна змінна з усієї множини змінних по зміні якої здійснюють розрахунок $(d_1 \dots d_i)$, а всі інші змінні величини є сталими. Оскільки обсяг забезпечення зобов'язання A_n прив'язується у своєму вартісному вимірнику до якої-небудь твердоконвертованої грошової одиниці, а її курс відповідно до циклічних коливань економіки країни може перебувати або в стадії піднесення, або в стадії падіння економічної ділової активності, то відповідно треба змінювати обсяг забезпечення. Існує ділова та економічна активність. Ділова активність передбачає встановлення господарських зв'язків, а економічна активність передбачає крім цього здійснення господарських відносин. Забезпечення економічної діяльності потребує здійснення господарської діяльності пов'язаної з виробництвом, обміном, споживанням або накопиченням запасів ресурсів. Ділова активність передбачає перш за все зацікавленість суб'єктів господарювання у відносинах між собою; ця зацікавленість формує внутрішній

мотив зовнішньої форми прояву відповідної поведінки. За умови, що при всій сукупності факторів впливу на міжнародну економічну ситуацію відбувається неконтрольований, але рівномірний вплив, то можна вважати, що економіка країни, до твердоконвертованої валюти якої прив'язана вартісна оцінка забезпечення, розвивається монотонно (термін математичний, що означає рівномірно).

У залежності від того, в якій стадії ділової економічної активності перебуває економіка, обсяг діючого забезпечення зобов'язань в сукупності із факторами внутрішньодержавного економічного сектору - у разі коли обсяг забезпечення визначається в іноземній валюті - потребуватиме відповідного збільшення або зменшення. Монотонний спад або зростання економічного циклу розвитку можливий на думку автора тільки за умови повного ресурсного забезпечення наявних фінансових грошових ресурсів; оскільки в грошові ресурси є борговим зобов'язанням конкретної держави, забезпечення яких можливе при зайнятості і природного рівня безробіття, стабільного рівня цін.

Держава, здійснюючи свою діяльність, реалізовує свої завдання і функції, пріоритетність яких визначається суспільством. У зв'язку із цим зобов'язання держави поділяються на внутрішні - перед своїм народом, та зовнішні - перед іншими державами та міждержавними утвореннями (в тому числі ЄС). Внутрішні зобов'язання конкретної держави включають в себе комплекс заходів спрямованих на ріст добробуту населення та ріст його соціально-культурного рівня, вільної самореалізації та гармонійного розвитку особистості. Самореалізація особистості здійснюється через трудову діяльність всіх форм і проявів в межах чинного законодавства. Своєю законною діяльністю людина повинна мати можливість і реальну здатність на гідному рівні утримувати себе та свою сім'ю; реалізуючи результати своєї праці за гідно оплачувану оплату праці, при якій реалізація її бажань та задумів є реальною [2]. Це можливо за умов повноцінного функціонування ринку ресурсної економіки, тобто економіки повного забезпечення фінансових ресурсів реальними активами (неспекулятивного капіталу) [3].

Важливим питанням крім надання належної економічної і юридичної свободи для реалізації людей будь-якого фаху в гармонії із потребами суспільства є важливе зростання купівельної спроможності та стимулювання бажання до інвестувань. Саме завдяки можливості самореалізації через економічну свободу належне правове регулювання можлива гармонізація соціальних інтересів, поступовий прогресивний розвиток суспільства, але базою всього цього є і залишається належний і ефективний захист прав власності. Єдиним радикальним засобом проти кризи, що приносить стільки біди економікам сучасного світу, було б залишити індивіду лиш вибір між використанням (вживанням) свого доходу замовленням на виробництво конкретного капітального майна, яке, нехай навіть на досить хитких основах, представляється індивіду найбільш багатообіцяючим із доступних йому розміщень

власного капіталу. Часом, коли індивіда збурюють особливо сильні сумніви відносно майбутнього, вони схилять його до того, щоб більше споживати і менше інвестувати.

Але чого б можна було уникнути, то це згубних наслідків, що випливають із того, що він (індивід) зараз може, якщо знаходячись під владою сумнівів витратити свій дохід ні на те, ні на що інше [4, с.226].

Сукупність результатів праці всіх членів суспільства на протязі визначеного періоду формує сукупний суспільний продукт за такий заздалегідь обумовлений період. Держава здійснює випуск грошових знаків, які є законним засобом платежу на її території, та мають всі інші ознаки грошей. Фактично, використовуючи такі грошові знаки, люди здійснюють їх забезпечення своєю виробленою продукцією, використовуючи їх в обігу (процесі обігу своєї продукції). Тому держава зацікавлена в максимальній зайнятості свого населення. Якщо ціна - це форма виразу вартості товару і одночасно сукупність грошей, які індивід готовий дати за отримання задоволення своїх потреб (товари та послуги і інше) у власність, а монополне право на випуск грошей належить державі, то для збереження вартісних параметрів грошей держава максимально стримуватиме ціни будь-яким шляхом (фіскальним, адміністративним та комбінованим). Бо, ціна — грошове вираження вартості товару, що представляє суспільно необхідні витрати на його виробництво [5, с.189].

Монотонний спад або зростання реальної економічної активності в такому разі на думку автора, визначатиметься попитом і пропозицією товарів і послуг. Економіка не розвивається монотонно. Економіка розвивається стихійно, інакше це не ринкова економіка, а економіка командно-адміністративна. Тому в ринковій, ринково-ресурсній економіках можливий лише ретроспективний аналіз; а при прогнозуванні майбутніх подій використовуються методи наближеного обчислення..

Аналіз ретроспективний - вид економічного аналізу, що полягає у системному комплексному дослідженні тенденцій технічного, соціального, економічного розвитку підприємства, що склалися, для формування стратегій його розвитку. Аналіз ретроспективний проводиться після здійснення господарських операцій [5, с.13].

Для максимального відображення закономірностей розвитку господарських процесів та явищ вони аналізуються, а відповідно до аналізу складаються математичні моделі за мінімальний період часу, щоб легше було зібрати необхідну мінімальну кількість даних про фактори таких моделей. У таких моделях як правило завжди є певна кількість невідомих факторів, які здійснюють вплив на параметричні дані такої моделі. Коли в результаті вивчення створеної математичної моделі вдається встановити формулярний запис закону її існування та розвитку, тоді точність розрахованих невідомих факторів встановлюють за допомогою методу ланцюгових підстановок, регресійного аналізу, коефіцієнту кореляції та інших методів, при

використанні яких доводиться можливість вірного прогнозу розвитку математичної моделі у майбутньому.

Автор статті пропонує у випадку, якщо між суб'єктами господарської діяльності в процесі її здійснення виникла незабезпечена заборгованість (зобов'язання) - заборонити продовжувати господарські відносини до повного розрахунку між суб'єктами через законодавчі та нормативні акти. У разі продовження здійснення господарської діяльності при наявності незабезпеченого зобов'язання або непогашеного зобов'язання (боргу) між суб'єктами господарювання, таку діяльність вважати шахрайством. При здійсненні господарської діяльності суб'єкт господарювання зацікавлений в отриманні прибутку. Прибуток - одна із основних причин його діяльності. При господарських операціях суб'єкт господарювання може навмисно не виконувати свої зобов'язання після виконання своїх обов'язків іншою стороною чи учасником відносин (у сингулярному правонаступництві, при уступці боргу, заміні відступлення права вимоги згідно договору і таке інше). При адекватній побудові господарських відносин їх учасники виконують всі свої зобов'язання вчасно та в повному обсязі і в строки, передбачені за договором чи законодавством; здійснюють забезпечення їх виконання. Тому при наявності невиконаного зобов'язання важко встановити факт умислу. Але при продовженні здійснення господарської діяльності без належних розрахункових операцій з суб'єктами господарської діяльності, який має заборгованість за попередні роботи, товари чи послуги, постає логічне питання: чи є факт зговору, умислу і таке інше, що суперечить чинному законодавству.

Стаття 190 Кримінального кодексу України встановлює, що заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою - є шахрайство, і карається штрафом, а при вчиненні повторно чи за попередньою змовою - позбавленням волі [6, с.86]. Наявність боргу ускладнює процес оподаткування господарської діяльності любого суб'єкта. Якщо держава не встановить належний контроль над здійсненням явно умисних і незаконних операцій, то вона потакатиме таким чином утворенню зловживань і корисності цих суб'єктів, і в подальшій практиці ми стикатимемось з такими чинниками, довести які (умисел, необережність, змову) неможливо без змін в законах України. До речі, чинне законодавство Великобританії забороняє вчиняти певний перелік господарських операцій чи зобов'язальних дій і відносити їх на рахунки бухгалтерського обліку по сумнівному боргу, дебіторської та кредиторської заборгованості, чи списання з резервних фондів, які бодай носять ознаки шахрайства, які завдали шкоди в малих чи великих розмірах, чи здійснені шляхом електронних операцій.

Фірмі може виявитись вигідною будь-яка справа, ведення якої повністю не покриває її витрат [1, с.24].

В Україні за допомогою законів цивільного, господарського та кримінального кодексів у порядку адміністративного судочинства доволі важко при наявності існуючої законодавчої бази у таких діяннях встановити механізми особистого чи іншого персонального збагачення, а справи про "відкати" є скоріше прецедентом і рекламою через засоби масової інформації аніж справжньою боротьбою із корупцією та зловживання довірою. При цьому, оскільки задіюється механізм зменшення податкового навантаження - це шахрайство, і згідно законодавства Великобританії, за продовження реалізації продукції, виконання роботи чи надання послуги боржнику із незабезпеченим зобов'язанням або непогашеним зобов'язанням передбачається штраф та інші види покарання, в залежності від ступеню вини сторін і величини матеріального збитку. У будь-якому випадку, такі дії у Великобританії підлягають під ознаки і кваліфікацію, як шахрайство, і персональна особа притягається до кримінальної відповідальності. І якщо у Великобританії нема поділу на приватне право чи публічне, тобто пандектного права, у зв'язку із чим фізична і юридична особа відповідає за свої зобов'язання персонально всім своїм майном, а не часткою капіталу чи акцій, як в Україні.

Першочергове завдання бухгалтера - повне, всебічне та об'єктивне відображення господарських операцій та господарських процесів в обліку. Ключовим і важливим питанням при цьому є вірне визначення вартісної величини забезпечень зобов'язань як наданих так і отриманих підприємством. Зміна обсягу та характеру забезпечення в тій чи іншій мірі пов'язана із конфліктом інтересів сторін господарських відносин. При відображенні господарських операцій в обліку, пов'язаних із забезпеченням зобов'язань, теоретично розуміються такі конфлікти, які мають бути вирішені, оскільки відображення операцій в обліку відбувається на основі належно оформлених документів, що підтверджують відповідний юридичний факт. Найскладнішим фактом є аргументація необхідності зміни обсягу та характеру забезпечення в силу ситуації що склалася та демонстрації її причинно-наслідкових зв'язків, економічне обґрунтування обсягу та характеру зміни забезпечень, які мають бути вірно відображені через бухгалтерські проводки. Законодавством України встановлено різний по своїй юридичній природі механізм захисту своїх прав та законних інтересів між резидентами та нерезидентами (ЦКУ, ЦПКУ, ГКУ, ГПКУ), в результаті чого такі механізми не сприяють оперативному вирішенню даного роду питань. Це обумовлено різним статусом суб'єктів господарювання які виступають у відносинах між собою та необхідністю захисту національних інтересів держави. Наприклад зобов'язання між банком та клієнтом любого виду власності, де за банківським правом та нормативною базою регулювання економіки пріоритетне право завжди має банк навіть у судовому спорі. Вихід з такої ситуації автор статті вбачає у глибокодетальному обговоренні на науковому та міждержавному рівні та зміною законів України з

укладенням відповідних міждержавних угод і договорів стосовно забезпечень зобов'язань після вступу у СОТ. Також необхідною є окрема розробка і впровадження міжнародної конвенції по забезпеченню зобов'язань суб'єктів господарювання, де передбачити правила та механізми забезпечень зобов'язань для учасників господарських відносин країн-учасниць конвенції.

Наявність таких документів дасть змогу учасникам господарських відносин країн-учасниць побудувати свою економічну ділову активність таким чином і на таких засадах, щоб максимально захистити свої інтереси та сприятиме уніфікації механізмів та способів стандартизації і аргументації вартісної оцінки забезпечення зобов'язань в тому числі і непередбачених, їх обсягу та характеру, необхідності їх зміни.

В зв'язку із вищенаведеним для вдосконалення обліково-економічного механізму автор пропонує впровадження наступних заходів:

1. З метою максимального захисту прав та законних інтересів учасників господарських відносин дозволити змінювати первинні види забезпечень зобов'язань за первинним договором у судовому порядку;

2. Всі договори стосовно забезпечень зобов'язань повинні реєструватися в органах державної податкової служби на протязі п'яти робочих днів після їх укладення. Це обумовлено необхідністю захисту державних і суспільних інтересів у процесі оподаткування та виконання соціальних завдань і функцій;

3. Необхідно щоб суб'єкт господарювання подавав звіт про наявність / відсутність непередбачених і позадоговірних зобов'язань і їх забезпечень у ресурсах суб'єкта підприємницької діяльності [7, с.360-363] та довідку про наявність / відсутність забезпечень у ресурсах суб'єкта підприємницької діяльності [8, с.188-192] до місцевих органів державної податкової служби щоквартально та в кінці року, а у підтвердження цього факту щоб суб'єкту або ставилась печать із занесенням відповідних даних про отримання документу, або щоб видався окремий документ, у якому б зазначалось:

3.1. Реєстраційний номер звіту / довідки в органах ДПС.

3.2. Дата реєстрації в органах ДПС.

3.3. Значалась відповідальна особа, що прийняла звіт / довідку, своїм підписом, вказувалось її прізвище, ім'я та по батькові, надавалась розписка про одержання звіту / довідки до органу ДПС за відповідний квартал або рік.

ВИСНОВОК

Будувати, підіймати економіку з руїн важче, довше і результативний ефект видно не відразу. Вирішувати невідкладні проблеми прийдеться рано чи пізно. Адже динаміка господарських відносин є причиною розвитку правового поля та належної зміни господарської компетенції. Цей процес постійний, і він не залежить від обраного напрямку розвитку держави та економічної системи, яку вона для себе обрала залежно від поставленої мети діяльності. Вибір моделей та механізмів функціонування державного регулювання економіки залежить від вищенаведених факторів у кожному окремому випадку, від вибору та потреб суспільства, тобто його суспільно-економічної формації. І тут постає нагальна проблема: чи здійснить Україна перехід до ринково-ресурсної економіки, і як швидко станеться цей український прорив. Це можливо лише при наявності ефективної системи обліку та всестороннього контролю за використанням отриманих коштів. Особливо важливого значення набуває факт наявності в системі державних органів саме органу, який би контролював і здійснював моніторинг кількісних та якісних характеристик стану забезпечень зобов'язань суб'єктів господарювання як договірних так і деліктних.

Економіка не розвивається монотонно. Економіка розвивається стихійно, інакше це не ринкова економіка, а економіка командно-адміністративна. Тому в ринковій, ринково-ресурсній економіках можливий лише ретроспективний аналіз. При прогнозуванні майбутніх подій і для максимального відображення закономірностей розвитку господарських процесів та явищ вони аналізуються, а відповідно до аналізу складаються математичні моделі та застосовуються інші методи, при використанні яких доводиться можливість вірного прогнозу розвитку математичної моделі у майбутньому.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Самуельсон П. Економіка / За ред. О.Лищишина. - Львів: Світ, 1993. - 496с.
2. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www/nau.kiev.ua
3. Білорус О.Г. Економічна система глобалізму: Монографія. - К.: КНЕУ, 2003. - 360 с.
4. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег / Пер. с англ.; общ. ред. и предосл. член-коресп. НАН СССР А. Г. Милейковского и к. е. н. Н.М.Осадчей. - М.: «Прогресс», 1978. - 495 с.
5. Бухгалтерський словник / за ред. проф. Ф.Ф.Бугинця. - Житомир: ПП "Рута", 2001. - 224с.
6. Кримінальний кодекс України станом на 15.03.2007р. / Харків: ПП "ІГВІНІ". - 208с.
7. Фендик В.М. Аналітичне дослідження проблем обліку та забезпечення виконання зобов'язань / Фендик В.М. // Стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю у контексті сучасних концепцій управління: Матеріали VI Міжнар.нук.-практ. конф., 28-29 квітня 2011р. - Львів, 2011. - 482с.
8. Фендик В.М. Аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання / Фендик В.М. // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка". - 2011. - Випуск 32.